

نکات ایمنی نگهداری و استفاده از کپسول اکسیژن

حفظ ایمنی یکی از مهم‌ترین فاکتورهای استفاده از هر وسیله است. به دلیل اینکه اکسیژن موجود در کپسول‌های اکسیژن، یکی از سه جزء مثلث آتش است، ایمنی در استفاده از این وسیله، اهمیت زیادی دارد.

اکسیژن گازی بسیار واکنش‌پذیر و خطرناک است. این گاز می‌تواند با مواد مختلف نظیر انواع روغن‌ها و گریس واکنش داده و باعث احتراق خود به خودی برخی مواد شود. قابلیت اشتعال و انفجار این گاز بسیار بالا است و به همین دلیل نباید در نزدیکی مواد قابل اشتعال قرار گیرد. افزایش غلظت این گاز در محیط می‌تواند نقطه‌ای برای شروع آتش‌سوزی باشد. بنابراین در زمان استفاده از کپسول اکسیژن باید به شدت مراقب نشتی شیلنگ یا شیر کپسول باشید. نکته مهم اینجا است که اکسیژن رنگ، بو یا مزه ندارد و به همین دلیل تشخیص نشت آن کار دشواری است. پس باید در زمان نگهداری یا استفاده از این گاز نکات ایمنی را جدی بگیرید.

- کپسول را از محلی معتبر خریداری کنید.
- به شناسنامه کپسول توجه کنید.
- سلامت ظاهری کپسول را بررسی کنید.
- شیر کپسول مناسب استفاده کنید.

کپسول اکسیژن دارای اجزای مختلف مانومتر (برای اندازه‌گیری فشار گاز اکسیژن ورودی و خروجی کپسول)، رگولاتور (برای تبدیل واحدهای فشار مانومتر به واحد لیتر در دقیقه جریان اکسیژن)، محفظه آب (برای مرطوب کردن اکسیژن خروجی)، لوله کانولا بینی یا ماسک است. وجود رگولاتور بسیار مهم است زیرا به شما کمک می‌کند که مقدار خاصی از جریان اکسیژن را برای خروج تنظیم کنید و بدون آن کپسول مقدار زیادی از گاز تحت فشار را به سرعت آزاد می‌کند؛ که بسیار خطرناک است.

به طور کلی مراحل استفاده از کپسول اکسیژن به شرح زیر است:
۱. اجزای کپسول را چک کنید.

- مانومتر را چک کنید تا مطمئن شوید که گاز اکسیژن به میزان کافی وجود دارد. شرکت تأمین کننده به شما می گوید که چه زمانی باید کپسول اکسیژن خود را تعویض و پر کنید و یا آنها کپسول اکسیژن شما را در یک برنامه منظم تحویل می گیرند و می دهند.
- سطح آب محفظه آب را بررسی کنید. در صورت پایین تر بودن از سطح شاخص، آن را با آب استریل یا مقطر پر کنید. از شرکت در مورد زمان های تعویض محفظه آب، لوله و کانولا یا ماسک برای جلوگیری از تجمع میکروب ها سوال کنید.
۲. لوله را وصل کنید.

- لوله کانولا بینی یا ماسک را از محل مخصوص خود، به کپسول اکسیژن وصل کنید.
- چک کنید که لوله خم یا مسدود نشده باشد.

۳. شیر فلکه را باز و میزان جریان اکسیژن را تنظیم کنید.

- میزان جریان اکسیژن را به کمک رگولاتور، دقیقاً مطابق با نظر پزشک تنظیم کنید.

۴. کانولا را در بینی یا ماسک خود قرار دهید

- با قراردادن کانولا در بینی یا ماسک بر روی صورت خود، به طور عادی از طریق بینی نفس بکشید.

- اگر مطمئن نیستید که اکسیژن در کانولا جریان است، یک آزمایش ساده انجام دهید. کانولا را درون یک لیوان آب قرار دهید. اگر در آب حباب ایجاد شد، پس اکسیژن در جریان است.

نکات ایمنی:

نکات ایمنی برای استفاده ایمن از کپسول اکسیژن در منزل، شامل موارد زیر است:

- باید حداقل ۱.۵ تا ۳ متر بین کپسول اکسیژن و منابع آتش زای و گرمازا مانند سیگار، کبریت، شمع، شومینه و غیره فاصله باشد.
- محل اتصال رگولاتور با اکسیژن را محکم ببندید.
- بیمار سیگار نکشد و در اطراف او هم افراد سیگاری نباشند.
- در نزدیکی کپسول بنزین، گازوئیل، روغن، تینر و الکل نباشد (خطر انفجار)
- درب اتاق بیمار را باز بگذارید تا هوا جریان داشته باشد.
- مراقب باشید کپسول اکسیژن زمین نیافتد و یا به آن ضربه وارد نشود. در صورت افتادن، فوراً شیرفلکه آن را ببندید.
- کپسول اکسیژن را به صورت عمودی نگهداری کنید و به کمک یک تریالی نیز آن را جابه جا کنید (به هیچ عنوان برای جابه جا کردن کپسول از شیر فلکه استفاده نکنید).
- در صورت عدم استفاده از کپسول، شیرفلکه آن را ببندید.

چند نکته ایمنی برای نگهداری کپسول اکسیژن

الزام داشتن شناسنامه و مشخصات هنگام خرید

قرار ندادن در نزدیکی مواد قابل اشتعال

نداشتن جای جوشکاری روی آن

دفرمه نبودن و یکدست بودن بدنه کپسول

نگذاشتن روی جای مرتفع و لبه بلندی

چک کردن شیر کپسول برای نداشتن نشتی

معدم استفاده از روغن و گریس برای روان کردن شیر

نگهداری در محیط خنک

گردآوری: خانم مهندس مریم قدمگاهی
کارشناس تجهیزات و ملزومات پزشکی